

Розділ 1

Музичне мистецтво в нашому житті

Урок 5

Тема. Аранжування народної музики

Вхід до класу під музику

А. Дворжака

«Слов'янські танці» №2.



Сьогодні ми з вами поринемо у світ аранжування народної музики та порівняємо традиційну народну музику зі зразками симфонічного аранжування.

Дайте відповіді на запитання.

Пригадайте

- Що означає термін «аранжування академічної музики»?
- У чому особливість аранжування академічної музики?
- Що таке оркестрування?
- Охарактеризуйте оркестрування В.А. Моцарта.
- Поділіться своїми враженнями від сучасного аранжування академічної музики Поля Моріа.

Бесіда про аранжування народної музики

Часто популярна народна пісня або мелодія народного танцю отримують нове звучання у творах композиторів: операх, симфоніях, сюїтах, концертах. Чим відрізняється аранжування народної музики від аранжування академічної музики? Спробуймо це дослідити.

Завдяки варіюванню, інструментуванню та стилізації народна музика може змінити своє звучання. Аранжувальник по-своєму трактує гармонію, ритм, динаміку, складає композицію на основі одного чи декількох народних творів.

Народні пісні й танці зберігають національний колорит, якщо виконуються оркестром чи ансамблем народних інструментів, але звучать по-новому у виконанні симфонічного оркестру.

Музичне сприймання

Порівняйте оригінальну народну мелодію пісні-танцю зі звучанням композиції в аранжуванні А. Дворжака.

Українська народна пісня-танець шумка у виконанні капели бандуристів.



А. Дворжак. «Слов'янські танці» №2 («Українська думка») у виконанні симфонічного оркестру.



Проаналізуйте музичні твори

1. Поділіться своїми враженнями від прослуханої музики.
2. Який народний танець ви уявляєте, слухаючи мелодію шумки?
3. Які засоби музичної виразності допомогли композитору передати національний колорит танцю?
4. Охарактеризуйте музичні образи авторської композиції.

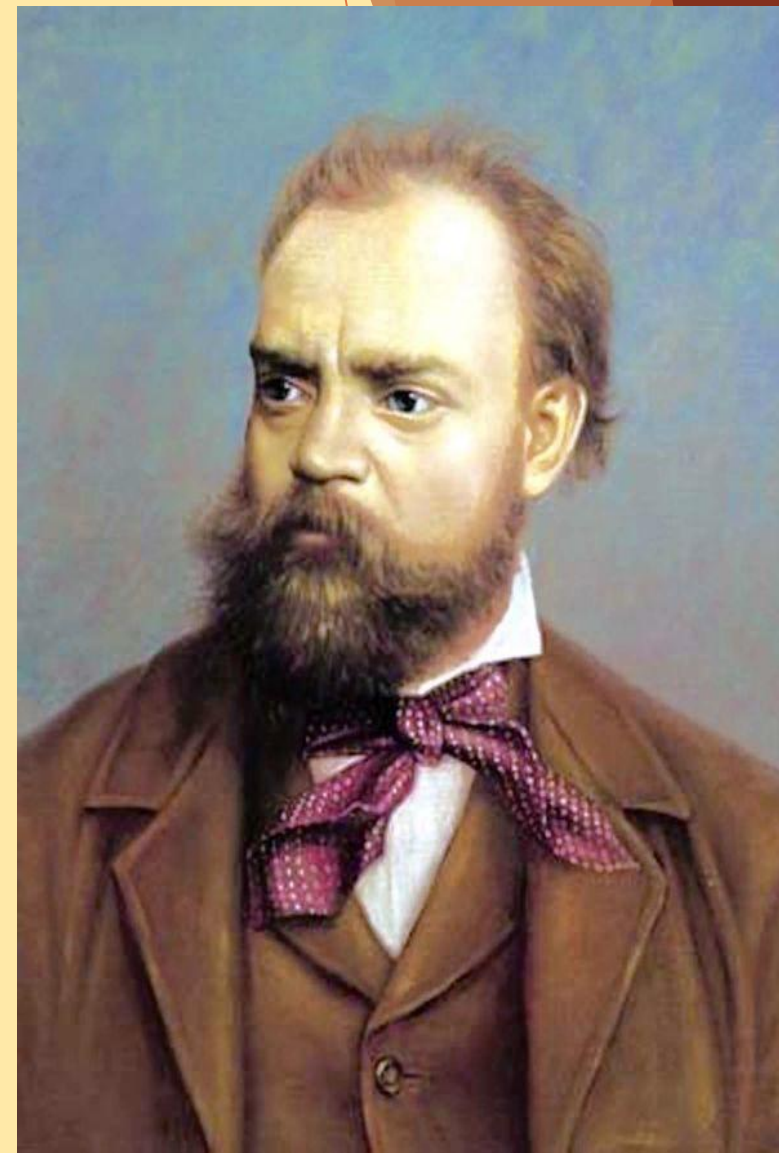
Музичний словничок

Шумка — українська народна пісня-танець, подібна до коломийки, зі жвавим темпом.

Аранжування народної музики — це обробка творів народної музики (пісень, танців тощо) шляхом зміни деяких засобів виразності та додавання нових фрагментів музичного твору.

Знайомство з творчістю композитора А.Дворжака

Антонін Дворжак - один з основоположників чеської національної музичної класики (1841-1904) – композитор і диригент епохи романтизму. Розвивав національні традиції й затвердив світове значення чеської музики. Твори Дворжака відрізняються мелодійністю, багатством, розмаїтістю ритму й гармонії, барвистістю інструментування, стрункістю форми.



Про збірку «Слов'янські танці»

Цикл «Слов'янські танці» було написано Антоніном Дворжаком у 1878 році, й він одразу набув великої популярності. Збірка складалась із 16 п'єс, була видана у двох циклах 1878 і 1886 роках й одразу набула великої популярності. Перший цикл складався із чеських народних танців, окрім №2— «Української думки». До другого циклу входили переважно танці інших народів. «Слов'янські танці» вирізняються динамічністю розвитку, широтою симфонічного дихання, головне в них — поетичне втілення танцювальних образів, у яких зображено життя, побут і характер народу.

Розгляньте ілюстрації

Визначте, на якій із них зображено танець шумка.



Прикладом аранжування українського народного танцю
гопак є епізод з лірико-комедійної опери відомого
композитора М. Мусоргського «Сорочинський ярмарок»



Символом ярмарку є стилізоване зображення млина з літерами «С» та «Я» у центрі. На Сорочинському ярмарку не тільки продають різноманітні товари, але й представляють свою творчість художні колективи України.



Фізкультхвилинка



Поспівка

під супровід фортепіано та
а капела



Розучування пісні. «Україна» (сл. і муз. Т Петриненка)

Знайомство з піснею – змістом та характером музики

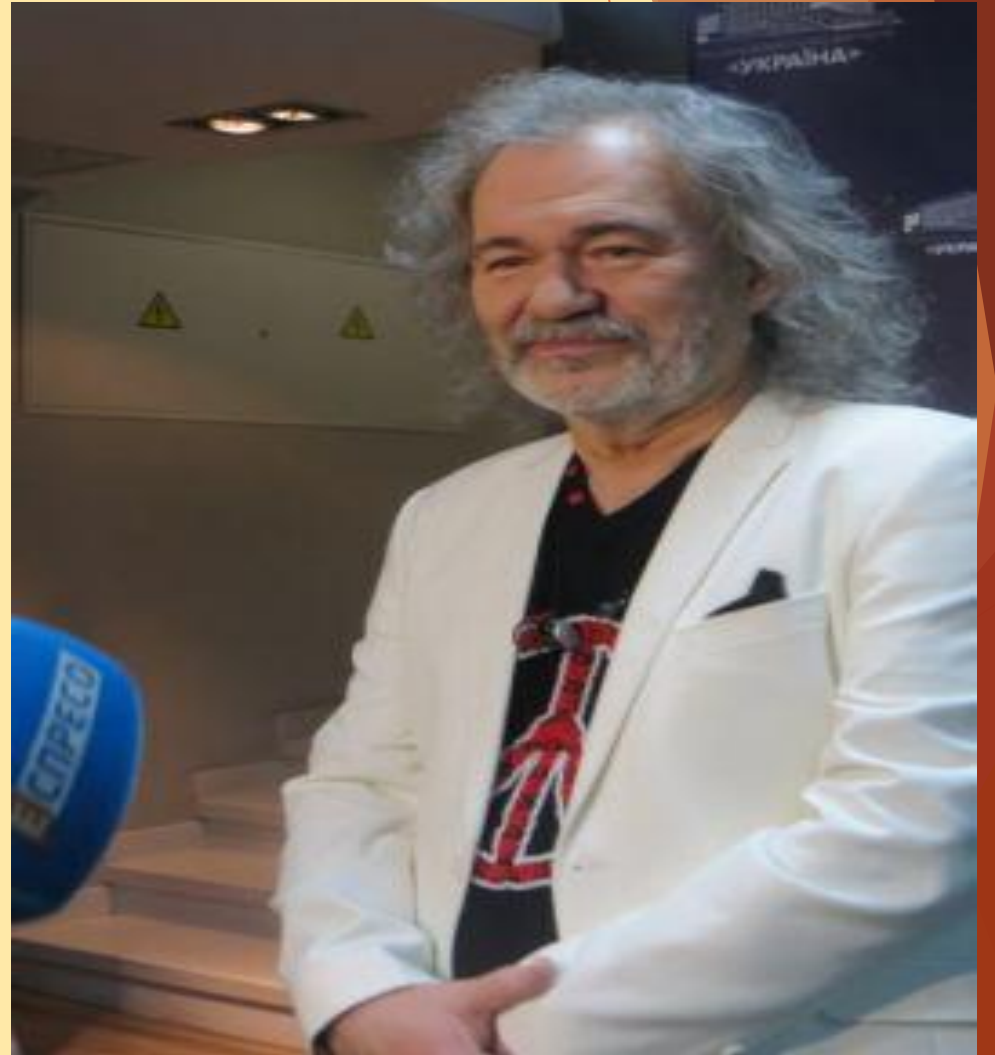


- Розучування першого куплету пісні та мелодії по фразах.
- Виконання пісні а капела та під супровід інструментів.



Знайомство з творчістю Т.Петриненка

Тарас Петриненко — український співак, композитор і поет. Автор пісні «Україна», що перетворилася на своєрідний неофіційний гімн нашої країни. До найвідоміших його пісень належать «Пісня про пісню», «Господи, помилуй нас», «Любов моя», «Новий рік» та інші.



Творче завдання «Малюємо пісню»

Візьміть фарби та пензлик і намалуйте ілюстрацію до пісні Т. Петриненка. Спробуйте передати у своєму малюнку настрій, який викликає у вас ця композиція.



Узагальнення вивченого матеріалу. Рефлексія

- Дайте визначення поняттю «аранжування народної музики».
- Аранжування яких народних танців ми слухали на уроці? Назвіть їхніх авторів. Охарактеризуйте засоби виразності цих творів.
- Назвіть спільні та відмінні риси народних танців та композиторських аранжувань цих мелодій.
- Що вам відомо про творчість М. Мусоргського та А. Дворжака?
- Розкажіть про свої враження від уроку.



Домашнє завдання

Послухайте кілька творів із другого циклу «Слов'янських танців» А. Дворжака. Порівняйте їх з оригінальними мелодіями народних танців.

Для допитливих –

виконання музичного проекту

Створити власну колекцію народних творів, які зазнали аранжування, знайти відповідну інформацію про музичний твір, його аранжувальника.

Вихід з класу під звучання пісні Т. Петриненка «Україна»

